

12 годин

Ви — візерунок на подушечці пальця.

Ви розплющуєте очі в останній день свого життя й бачите власний великий палець. У жовтавому в'язничному світлі борозенки на подушечці вашого великого пальця схожі на висхле річище — наче пісок, на якому вода вимила химерні кучеряві візерунки. Ось вони тут, аж ось їх нема.

Задовгий ніготь. Ви пригадуєте ті старі дитячі легенди — мовляв, коли ви помираєте, ваші нігті продовжують рости, аж поки закручуються довкола кісток.

Ув'язнений, назвіть своє ім'я та номер.

Енсел Пакер, гукаєте ви. Номер 999631.

Ви повертаєтеся на своєму ліжку. Стеля з'являється в полі зору зі своїми звичними малюнками з патьоків від води. Якщо нахилити голову певним чином, вогга пляма в кутку набуває форми слона. Це вже сьогодні, думаєте ви, звертаючись до смуги віддутої фарби, що утворює хобот слона. Це вже сьогодні. Слон посміхається так, наче знає якусь безнадійну таємницю. Ви довгі години вчилися повторювати саме цей вираз, силкуючись бездоганно відтворити слоновий вишкір. Сьогодні це вдається вам без зайвих зусиль. Ви

зі слоном посміхаєтеся одне одному, аж поки реальність цього ранку розквітає збудженим усвідомленням. Аж поки ви двоє починаєте скидатися на маньяків.

Ви опускаєте ноги з ліжка й підіймаєте тіло з матраца. Взуваєте чорні в'язничні капці, всередині яких лишається вільний дюйм, у якому ковзають ваші ступні. Схилившись над металевою зливальницею, ви поливаєте зубну щітку водою й висипаєте на неї трохи грудкуватого зубного порошку, після чого пригладжуєте мокрими руками волосся, дивлячись у невеличке дзеркало, в якому немає скла — тільки подзьобаний і пошрамований алюміній, що не розіб'ється, якщо впаде. Ваше обличчя в ньому каламутне й викривлене. Ви відкушуєте нігті над зливальницею, обережно відриваючи кожен зубами, аж поки всі не стають однаково короткими й нерівними.

Учора ввечері капелан казав вам, що зворотний відлік — це часто найскладніша частина. Вам він завжди подобався — лисуватий чоловік, згорблений, наче від сорому. Цей капелан прийшов до В'язниці Полански нещодавно — у нього м'яке, пластичне обличчя. Відкрите, наче можна сягнути аж усередину. Капелан говорив про полегшення ноші та прощення, а також прийняття того, що не можна змінити. А тоді те запитання.

Жінка, яку ви запросили на страту, сказав капелан у віконце для відвідувачів. Вона прийде?

Ви тоді згадали про листа на вашій полиці, у тій крихітній, тісній камері. Кремовий конверт, що вабив до себе. Капелан дивився на вас мовчки, з неприкритою жалістю — ви завжди вважали її найобразливішим почуттям. Жалість — це нищення, що носить

маску спочуття. Жалість здирає з вас усе до нитки. Жалість робить вас малим.

Вона прийде, відповіли ви. А тоді: у вас щось між зубами. Чоловік нервово здійняв руку до рота.

По правді, ви не надто замислювалися про цей вечір до сьогодні. Він здавався надто абстрактним, надто вразливим до маніпуляцій. Чуток у дванадцятomu корпусі не варто й слухати. Один хлопець повернувся сюди, діставши помилування всього за десять хвилин до ін'єкції, коли вже був прив'язаний до кушетки, і розповідав, що його катували годинами, стромляючи йому під нігті бамбукові шпички, наче героєві війни з бойовиків. Ще хтось казав, що йому давали пундики. Краще взагалі про це не думати. Боятися — нормально, казав капелан. Але вам не страшно. Натомість ви відчуваєте якесь нудотне зачудування — останнім часом вам сниться, що ви літаєте в чистому синьому небі, високо над неозорими полями з покресленими на них колами. Від висоти вам закладає вуха.

Годинник, який дістався вам від іншого в'язня ще в блоці С, наведений на п'ять хвилин уперед. Вам подобається бути готовим. Він стверджує, що лишилося одинадцять годин і двадцять три хвилини.

Вони обіцяли, що боляче не буде. Обіцяли, що ви взагалі нічого не відчуєте. Якось із вами розмовляв психіатр — вона сиділа навпроти вас за столом у кімнаті для відвідин, одягнена в бездоганний костюм, у дорогих окулярах. Вона говорила вам речі, про які ви завжди здогадувалися і яких тепер не можете

забути, — речі, які ви не хотіли чути вимовленими вголос. Ви звикли до того, що обличчя психіатра видає трішечки більше — зазвичай так ви можете відміряти правильну кількість смутку чи розкаяння. Але обличчя того психіатра було порожнє — навмисно, — і ви ненавиділи її за це. Вона спитала про ваші почуття. Безглузде запитання. Почуття — дуже дешева валюта. Тож ви знизали плечима і сказали їй правду: я не знаю. Нема ніяких почуттів.

О 6:07 ваші речі вже зібрані.

Вчора ввечері ви змішали фарби — це вас Жаб навчив, ще в блоці С. Корінцем важкої книги ви розтовкли цілий набір кольорових олівців, а тоді змішали порошок із вазеліном, який вам погодилися видати. Вимочили три палички від морозива у воді — вам довелося обміняти десятки пакетиків зі спеціями для рамену, щоб дозволити собі ті три упакування фруктового льоду, — і ретельно розволокнули деревину на кінцях, щоб палички скидалися на грубі пензлики.

Тепер ви сидите на підлозі біля входу у свою камеру. Своє картонне полотно ви поклали так, щоб воно помістилося в смужці світла, що падає з коридору. Ви досі ігноруете тацю зі сніданком, яка стоїть неторкнута ще з третьої ночі — підливка вже захолола і взялася плівкою, а на консервовані фрукти накинулися мурахи-теслярі. Тепер квітень, але здається, наче вже липень. В'язницю часто опалюють навіть влітку, і кубик масла на вашій таці вже перетворився на масну калюжку.

Вам дозволяють мати один електронний пристрій — ви обрали радіо. Крутите регулятор, слухаючи шипіння. Чоловіки з сусідніх камер часто вигукують свої замовлення — ар-ен-бі, скажімо, чи класичний рок, — але вони знають, що станеться сьогодні. Ніхто не протестує, коли ви вмикаєте свою улюблену радіохвилю. Класичну. Симфонія виривається з приймача раптово й приголомшливо, заповнюючи кожен куточок цієї бетонної коробки. Симфонія фа мажор. Ви пристосовуєтеся до факту появи цього звуку, вживаєтеся в нього.

Що ви малоєте? Це Шона якось запитала, проптовхуючи тацю з обідом в отвір у дверях. Вона тоді схилила голову набік, мружачись на ваше полотно.

Озеро, сказали ви їй. Місце, яке я любив.

Тоді вона, щоправда, ще не була Шоною — вона досі була офіцеркою Біллінгз. Волосся стягнуте в тугий вузол низько на потилиці, штани уніформи беруться складками довкола вигину її стегна. Шоною вона стала шість тижнів по тому, коли приклала долоню до вашого вікна. Ви впізнали Шонин погляд, бо бачили його раніше — в інших дівчат, в інших життях. Зачудування. Вона нагадала вам про Дженні — у ній теж було щось щемке, щось вразливе та неприборкане. Скажіть мені своє ім'я, офіцерко, промовили ви, і на її щоках спалахнув палкий рум'янець. Шона. Ви повторили це ім'я благоговійно, наче молитву. Уявили збуджений стрибок її пульсу, що затріпотів у блакитних венах на тонкій білій шиї, і тієї миті стали чимось більшим — нова версія вас уже нашарувалася на ваше обличчя і почала вмоцуватися там. Шона всміхнулася, показуючи щілинку між зубами. Незграбну, зівушу.

Коли Шона пішла, Джексон із сусідньої камери ухнув схвально, погрожуючи розпустити язика. Ви витягнули з посотаного простирадла кілька ниток і прив'язали до одного кінця крихітний «снікерс», а тоді штовхнули Джексонові під двері, щоб він заткнувся.

Ви спробували намалювати щось інше, для Шони. Між сторінок якогось підручника з філософії, який замовляли в бібліотеці, ви якось знайшли світлину з трояндою. Вам вдалося змішати бездоганні кольори, але пелюстки все ніяк не складались у квітку. Ваша троянда була просто розмитою палко-червоною плямою. Її неправильні кути різали око, і ви викинули малюнок, перш ніж Шона встигла його побачити. Наступного разу, відімкнувши вашу камеру, щоб відвести довгим сірим коридором у душ, Шона неначе знала — вона взяла вас за наручники, притискаючи великий палець до вашого зап'ястя, перевіряючи. Наглядач, що йшов по інший бік, гучно сопів носом, ні про що не здогадуючись і не помітивши, як ви здригнулися. Ви так давно не відчували нічого, крім грубих рук, що тягали вас із клітки в клітку, холодних країв пластикової виделки, нудотної насолоди від власної руки в темряві. Трепет від дотику Шони прошив вас електричним струмом.

Відтоді ви встигли бездоганно відточити свою взаємодію.

Послання під тацями з їжею. Миті, вкрадені між вашою камерою та кліткою для відпочинку. Минулого тижня Шона встромила у ваші двері справжній скарб — тонку чорну шпильку, якою, мабуть, пронизувала той свій охайний вузол на потилиці.

Тепер ви вмочуєте паличку з морозива в синю пляму, чекаючи на її кроки. Ваше полотно охайно підсу-

нуте до дверей, бездоганно рівне. Цього ранку Шона прийде з відповіддю. Так або ні. Після вчорашньої розмови вам складно щось передбачити. Вам завжди гарно вдавалося ігнорувати сумніви й натомість зосереджуватися на передчутті події — наче якась жива істота завмерла на ваших колінах. Починається нова симфонія — спершу тиха, та потім напруга наростає, а мелодія поглиблюється. Ви смакуєте нетерпляче гудіння віолончелі, міркуючи про те, як події весь час пришвидшуються, нашаровуються одна на одну, завжди ведучи до феєричного крещендо.

Малюючи, ви зиркаєте на бланк. Облік майна ув'язненого. Незалежно від того, якою буде Шонина відповідь, речі доведеться збирати. В ногах вашого ліжка лежать три червоні сітчасті торби — найнеобхідніші речі принесуть вам у Стіни¹, де ви зможете провести ще кілька годин зі своїми пожитками, перш ніж усе це заберуть. У ці мішки ви абияк понапихували речей, які встигли назбирати за ці сім років у Полански — упакування цибульних кілець, гострий соус та запасна зубна паста. Усе це вже не має для вас жодного значення. Ви віддасте все це Жабові в блоці С — єдиному в'язневі, що переміг вас у шахи.

Свою Теорію ви залишите тут. Усі п'ять записників. Подальша доля Теорії залежатиме від Шониної відповіді.

Залишається ще вирішити з листом. І зі світлиною.

¹ Так через стіни з багряної цегли іноді називають Гантсвіллську в'язницю, де відбуваються страги засуджених до смертної кари в штаті Техасі.